

Martinkylän koulun käyttöselvitys

Tausta:

18.2.2022 tehdyssä käyttöselvityksessä ehdotettiin Martinkylän koulun myyntiä taloudellisista ja toiminnallisista syistä. Selvityksessä oli otettu huomioon sen hetkisten vuokraajien ja käyttäjien näkemykset, sekä päättäjille tulleen nettiadressin sisältö. 18.2.2023 selvitystä lähdettiin pyynnöstä täydentämään palvelujohtajien ja kuntalaisten kuulemisella.

Martinkylän koulun käyttöselvityksen laativat kulttuuri- ja vapaa-ajan koordinaattori Elina Halla ja erityissuunnittelija Daniel Silén. Käyttöselvityksessä pyrittiin keräämään mahdollisimman laajasti kuntalaisten näkemyksiä ja kaikkien kunnan toimialojen edustajien kanta. Martinkylän koulun käyttöselvityksestä tiedotettiin Sipoon verkkosivuilla ja Sipoon Sanomissa. Elina ja Daniel osallistuivat myös Martinkylän koululla järjestettyyn Talman kyläyhdistyksen kevättapahtumaan, missä tiedotettiin selvityksestä ja kerättiin ehdotuksia.

Kuvaus tilasta ja tämänhetkisestä käytöstä:

Martinkylän koulu on kaksikerroksinen rakennus. Toinen kerros on suurimmalta osin kutojien käytössä ja kudontapuiden suuren koon ja kutomiseen vaadittavan suuren liikkumistilan vuoksi tiloihin on vaikea sijoittaa muuta toimintaa. Toisessa kerroksessa on myös keittiö, wc ja suihku. Tiloihin pääsy ei täytä esteettömyysvaatimuksia.

Ensimmäisessä kerroksessa on sali ja kolme luokkahuonetta. Ensimmäisen kerroksen luokkahuoneissa järjestetään Sipoon opiston huonekaluverhoilu- ja ompelukursseja. Tiloissa sijaitsee myös koulumuseo. Ainoa tila, jossa ei ole Sipoon Opiston säännöllistä toimintaa on salin yhteydessä olevassa luokkahuoneessa. Tiloihin pääsy ei täytä esteettömyysvaatimuksia.

Salin koosta johtuen siellä ei voi järjestää toimintaa, joka vaatii isoa tilaa liikkua. Lattioiden huonon kunnon, sekä pukuhuoneiden ja suihkutilan puutteen vuoksi, salissa ei voi järjestää toimintaa, jossa liikutaan aktiivisesti. Saliin pääsy ei täytä esteettömyysvaatimuksia.

Koulun piha-alue on suhteellisen suuri ja siellä sijaitsevan lisärakennuksen tiloissa on mm. ulkosauna ja autotalli sekä erilaisia kylmäksi varastoksi soveltuvia tiloja.

Tämänhetkinen käyttöastekuvaus ja kustannukset

Martinkylän koulu toimii yhtenä Sipoon opiston toimipisteenä. Sipoon koulumuseolla on luokkahuone käytössään omalle toiminnalleen.

Sipoon Opisto järjestää Martinkylän koulussa: entisöintiä, ompelua, kudontaa ja liikuntaa. Kudonta on sijoitettu 2. kerrokseen ja entisöinti ompelutoimintoinen 1. kerrokseen. Kudonta käyttää melkein koko 2. krs pinta-alan pl. keittiö ja 2. krs WC/Suihku-tila.

Vaikka Sipoon Opisto tilallisesti käyttää melkein kaikkia Martinkylän koulussa olevia tiloja on käyttöaste matala. Lukuvuonna 2022-2023 järjestettiin 66 tuntia kudontaa, 292 tuntia verhoilua, 88 tuntia liikuntaa, 47 tuntia teorialunteja. Kurssilaisia oli yhteensä 214 ja kursseja 21. Keskimäärin opiskelijoita oli 10 hlöä/ kurssi. Keskimääräinen vuokratilakustannus/ tunti on noin 106 € (kustannuksiin ei laskettu muita kuluja kuin Opiston Martinkylän koulusta maksama vuokra). Keskimääräinen vuokratilakustannus/ tunti on Nikkilän Opistotalossa 38 € ja Sinisessä hallissa 31 €. Sijaintinsa vuoksi Martinkylän kouluun ei ole aiempien kausien kokeilujen perusteella saatu tarpeeksi kysyntää muiden kuin edellä mainittujen kurssimuotojen toteuttamiselle.

Sipoon opisto kustantaa yksin koko Martinkylän koulun vuokran. Sipoon Opiston oma toiminta Martinkylän koulussa on vähäistä ja vuokratilakustannukset per pidetty kurssitunti ovat suhteellisen korkeat.

Martinkylän koulun ylläpitäminen opistotalona on Sipoon Opistolle kustannustehotonta ja vie runsaasti Opiston henkilöstöresursseja. Nykyinen kurssitoiminta Martinkylän opistotalossa voitaisiin sellaisenaan vt. rehtorin mukaan siirtää Siniselle Hallille, jossa on jo valmiiksi samantyyppistä toimintaa, ja joka on sijainniltaan saavutettavampi. Vapaan sivistystyön valtionosuuksiin kohdistuvien myötä kustannustehokkuus on kaikille Suomen kansalaisopistoille entistä tärkeämpää. Jos Martinkylän Opistotalo päätetään säilyttää opistotalona, on opiston siirrettävä Nikkilässä tarjolla olevaa toimintaa Talmaan. Tämä parantaisi Martinkylän opistotalon kustannustehokkuutta, mutta huonontaisi opiston palvelujen saatavuutta kuntalaisille. Martinkylän opistotalon käyttöastetta ei pystytä parantamaan lisäämällä kurssimääriä, koska laajaa kiinnostusta lisäkurseille ei aikaisempien kokemusten mukaan ole jo edellä mainittujen seikkojen vuoksi.

Martinkylän koulun toimiminen laajana Talman asukkaiden tapahtumakeskuksena, (jossa on jatkuva varauskapasiteetti täynnä ja toiminta kannattavaa sekä tilan järjestäjälle, että tilassa toimintaa järjestävälle) ei ole mahdollista ilman lisäresursseja: Kulunvalvontaa tulisi parantaa, tilavarauksiin ja tilan hallinointiin, sekä tapahtumapaikan markkinointiin tarvitaan resursseja. Muuten käyttökapasiteettia ei saada täytettyä toivotusti ja toiminta jatkuu kaikin puolin kustannustehottomana entiseen malliin.

Koulumuseo

Koulumuseolla on käytössään alakerrassa yksi luokkahuone ja esineistöä on sijoitettu myös alakerran käytäville ja ulkovalvontaan. Koulumuseo on auki tilauksesta. Kouluista ei säännöllisesti tehdä vierailuja Sipoon koulumuseoon. Vierailu koulumuseolle ei myöskään ole osa Sipoon peruskoulujen kulttuuri- ja liikuntakalenteria. Sipoon koulumuseo on ilmoittanut vierailumäärän vuonna 2022 olleen noin 500, josta suurin osa on peruskoulun oppilaita.

Sipoon koulumuseo on ilmoittanut haluavansa jäädä Martinkylän koulun tiloihin. Koulumuseon kannanotto löytyy liitteenä (liite 1). Koulumuseo ei maksa vuokraa tilan käytöstä.

Sipoon kunnan toimialat

Kunnan omien toimintojen kannalta Martinkylän koulu ei ole houkuttelevin vaihtoehto. Haasteena ovat sijainti, tilan kunto ja puutteellinen varustus (esim. suihkutilojen vähyys ja esteettömyyttä ei ole huomioitu). Kunnan kouluilla tai lukioilla ei myöskään ole säännöllistä käyttöä Martinkylän koululle. Kulttuuritoimintaa tai säännöllistä, matalan kynnyksen harrastustoimintaa (esim. Hobari) ei myöskään koeta tarpeenmukaiseksi sijoittaa sinne. Martinkylän koulu on liian syrjässä voidakseen toimia nuorisotalona, mutta nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut voisivat järjestää nuorille ja vanhemmille talmalaisille ohjelmaa kesä-elokuussa. Sellaista toimintaa voisi olla esim. jalkapallo, pelit, pingis, jooga, pilates. Martinkylän koululla Sipoon Opiston toiminta olisi kustannustehokasta, jos vuokratukustannukset olisivat käyttöasteen mukaiset.

Kuntalaisten ehdotukset

Talman yhteisöllinen keskus, "kylätalo"

Saatujen kyselyvastausten perusteella Martinkylän koulusta on muodostunut talmalaisille tärkeä kohtaamispaikka. Vastausten perusteella Talman koulu on ainoa muu rakennus, joka voisi toimia vastaavana kohtaamispaikkana tai kyläyhdistyksen toiminnan matalan kynnyksen edullisena toimipisteenä. Talman

kyläyhdistyksen puheenjohtaja on kannanotossaan nostanut esille kehitysehdotuksia toiminnasta Martinkylän koulussa ja kustannuksista [kannanotto löytyy liitteenä, liite 2].

Toiveena alueen kuntalaisilla olisi säilyttää Martinkylän koulu talmalaisten yhteisöllisenä keskuksena, jossa järjestettäisiin Talman paikallisten seurojen tapaamisia, Sipoon Opiston kursseja, Koulumuseo-toimintaa, kotiopetusta ja yrittäjyystoimintaa. Kaikissa kannanotoissa kantava ajatus on, että kuntalaisten muu yhteisötoiminta rakentuu kunnan järjestämän (ja suurelta osin rahoittaman) Opiston ja Koulumuseon järjestämän toiminnan ympärille.

Kuntalaisten vastauksissa on toive Sipoon Opiston kurssien lisäämisestä. Opisto on tätä kokeillut, mutta ilmoittautumisen vähyyden vuoksi kursseja ei ole saatu toteutumaan. Sipoon Opiston vt. rehtorin Pirjo Pentin näkemys on, että tiloissa järjestettävät nykyiset kurssit vastaavat alueellista kiinnostusta ilmoittautua ja osallistua kursseihin.

Uuden Ajan ry haluaisi Martinkylän koulun tiloja käyttöönsä kotiopetukseen ja yrityskäyttöön. Yhdistys käyttäisi Koulumuseon kalustoa ja piha-aluetta opetukseensa. Aikuisia Uuden Ajan ry:ssä on 3–5 ja lapsia 5–10. Uuden Ajan ry:n tilojen käyttöaste ja käyttöehdotus löytyvät liitteenä, (liite 3).

Muita esille tulleita ehdotuksia on järjestää nuorille (16–29 v) ilmaiseksi keramiikkakursseja. Kurssit olisivat sitoutumattomia. Kunta kustantaisi kokonaan tai osittain keramiikkakurssit. Tiloissa ei ole nykyisellään keramiikkatyöskentelyyn vaadittavaa välineistöä (uuni). Keramiikkaa voidaan tarjota nykyisellään jo soveltuviissa ja hyvin lähestyttävissä tiloissa Sinisellä hallilla. Kunta järjestää jo kuntalaisille lapsille ja nuorille maksutonta keramiikkaopetusta Sinisellä Hallilla ja muualla Sipoon koulukeskuksissa kysynnän mukaan (Harrastamisen Suomen malli eli Hobari)

Paikalliset yhdistykset ja yritykset- kaikki saadut vastaukset

Käyttöehdotukset löytyvät kokonaisuudessaan liitteenä. (liite 4)

Martinkylän koulun käyttö tulevaisuudessa

Jos alueelle suunnitellut kaavoitus toteutuu, on alueen väestö kasvava. Sipoon kunnan väestösuunnitteen mukaan 0–18-vuotiaiden määrä Talmassa kasvaa. Vuoteen 2040 mennessä väestösuunnitteen mukaan 0–18-vuotiaat Talmassa kasvaa 628 lapsella.

Martinkylän koulun käyttöä suunnitellaan vastaamaan tulevaisuuden palvelutarpeita luomalla siitä Talmaan toimintakeskus, joka palvelee asukkaita laajasti. Toiminta voi olla jatkuvaa tai esim. tapahtumaluontaista.

Yhteisöllinen toimintakeskus: Kunnan asukkaiden ehdotusten mukaan Martinkylän koulu voisi toimia talmalaisten yhteisöllisenä toimintakeskuksena. Tämä tarkoittaisi tilan aktiivista käyttöä paikallisten seurojen tapaamisissa, Sipoon Opiston kursseissa, Koulumuseo-toiminnassa ja yrittäjyystoiminnassa.

Sipoon Opiston Toiminta: Martinkylän koulun käyttöä Sipoon Opiston toimipisteenä tarkastellaan kustannustehokkuuden näkökulmasta. Tilaa jatketaan opistotalona ja toiminnan laajentamista harkitaan. Tämä voi tarkoittaa tiettyjen palveluiden siirtämistä Nikkilästä Opintotaloon.

Tilan monikäyttöisyys ja esteettömyys: Tilojen monikäyttöisyyden parantaminen ja esteettömyyden huomioiminen voisivat lisätä tilan houkuttelevuutta ja käyttöastetta. Esimerkiksi tilan käyttö nuorille suunnattuina kesäkuukausina tai erilaisten tapahtumien järjestämiseen voisi olla mahdollisuus.

Koulumuseo: Koulumuseon jatkaminen nykyisissä tiloissa on yksi mahdollisuus, mutta sen roolia ja näkyvyyttä Sipoon koulutusjärjestelmässä voisi kehittää lisäämällä museovierailuja osaksi koulujen ohjelmaa.

Uusien toimintojen käyttöönotto: Ehdotukset, esim. kurssuja nuorille sekä yrittäjyystoiminnan järjestäminen, voivat tuoda lisäarvoa ja käyttöastetta tilaan.

Martinkylän toimintakeskusta kehitetään kustannustehokkaasti. Sipoon opisto ei voi kustantaa toimintoja, joka ei ole osa Opiston toimintaa. Kustannustehokkuuden parantamiseksi Opiston mahdollisuuksia toteuttaa opetusta Martinkylän toimintakeskuksessa pitää selvittää erikseen.

Martinkylän koulurakennukseen tehtäisiin kunnostussuunnitelmassa esitetyt muutokset. Tilojen käytön helpottamiseksi taloon tulee asentaa kulunvalvontajärjestelmä.